SPRAWA

z Instancyi Instygatora ex delatione JPP. Heleny Macochy, i Antoniego Syna Antonowiczow w Assystencyi Opiekunow

Przeciwko

Sławetnym Felicyanowi i Mariannie z Hrehorowiczow Kossobuckim Obywat: Wileń: Ignacemu Dembickiemu, i dalszym in complicitate będącym.

W Prożbach:

1mo. *O ukaranie penami kryminalnemi Felicyana Kossobuckiego, Ignacego Dembickiego, i dalszych pomocnikow za zabicie JP Franciszka Antonowicza.*

2do. *O oddanie Ruchomości i pieniędzy przez Kossobuckiego u Franciszka Antonowicza zabranych i zatrzymanych, z nakazaniem przysięgi na całości onych oboygu Kossobuckim.*

3tio. *O uznanie Examinu z Ludzi Kossobuckiego, teraz pod wartą Trybunalską zostaiących.*

4to. *O Głowszczyznę i Expens prawny.*

O czym w szczegulności.

JP. Franciszek Antonowicz Szlachetnie urodzony w Parafii Szaukiań: w Powiecie Rosień: będącey przybywszy do Wilna, przyiął służbę Rewizorską u Sław: Felicyana Kossobuckiego, w ktorey zostaiąc przez długi przeciąg czasu, wiernie zawsze sprawował się.

Razem też u Kossobuckiego zostawał na usługach Rewizor: Ignacy Dembicki, ktory zawsze dla Rewizorow rozdawał Kartki przez Kossobuckiego pisane, aby one Podwodom opłacaiącym się dawane były.

Z zawierzenia takowego Ignacy Dembicki szukaiąc dla siebie niesprawiedliwych zyskow, pofabrykował niektore Kartki, i one Franciszkowi Antonowiczowi, o fabrykacyi takowey niewiedzącemu, ku rozdawaniu przechodzącym Podwodom oddał.

Poznawszy to Kossobucki, nie Dembickiego jako fabrykatora, lecz Franciszka Antonowicza w R. 1780. xbra 21. Bramnikom swoim kiymi parzonemi niemiłosiernie zbić rozkazał, oraz własny maiątek jego, jako to: Zupan, Pas, Czapkę, i Pieniądze przy nim będące zabrał, nie mniey Pieniądze za wysługi kilkoletnie u siebie zatrzymał.

Z powodu takowego zbicia, i zabrania całego Maiątku JP. Franciszek Antonowicz wraz zachorował, i w kilka dni zmysły utraciwszy, gdy w nocy ze stancyi swoiey u Tomaszewiczow będącey, w jedney bieliznie przybiegł do Kossobuckich, był przez nich odesłany do XX. Bonifratelow, gdzie na dniu 27. xbra Roku 1780. umarł.

Dowod tey prawdy.

1780. xbra 30. Jakub Kozłowski i Jozef Szołkowski Woźni J.K.Mci Woiew: Wileń: czyniąc dosyć Dekretowi Nayjaś: Trybunału eorundem na dniu 29. zapadłego po oglądaniu ciała zabitego Franciszka Antonowicza, wyświadczyli, że one od szyi aż do piąt w krwawych i zsiniałych znakach, w poprzek i wzdłuż zbite było z roskazu Kossobuckiego (jak opowiadali Bonifratres) i że Franciszek Antonowicz 21. xbra R. 1780. był przywiez on do ich Klasztoru, gdzie aż do dnia 27. Miesiąca i Roku pomienionych, to jest: do dnia śmierci swoiey, na Kossobuckiego i Dembickiego zawsze zażalał się o zbicie siebie niemiłosierne kiymi, i o zabranie swoiego Maiątku. *Czytać Obdukcyą.*

1781. Januar: 9. Examen Marcina Starkowskiego, i Bazylego Czernikowicza poświadcza: że Franciszek Antonowicz w czasie służby swoiey Rewizorskiey zawsze był zdrowym, lecz gdy z rozkazu Kossobuckiego kiymi przed płomieniem parzonemi był zbitym niemiłosiernie przez Bramnikow jego, od tego bicia wraz zachorowawszy, po zawiezieniu do Bonifratelow w kilka dni umarł. *Czytać Examen.*

1781. Januar: 29. Jan i Franciszek Tomaszewiczowie Obywat: Wileń: dobrowolnie wyświadczyli: że Franciszek Antonowicz maiąc u nich stancyą w czasie służby swoiey zawsze był zdrowym, aż do dnia 21. xbra Roku 1780.

1781 Febr. 22. d. ... [illegible]
(Odbył.)

1780. na ktorym dniu przyſzedłſzy do nich, żalił ſię na Koſſobuckiego, że z rozkazu jego niemiłoſiernie kiymi zoſtał zbity, i że tenże Koſſobucki cały Maiątek jego, oraz Pieniądze gotowe i za ſłużbę Rewizorſką należne zgrabił, i u ſiebie utrzymał. Tym ſpoſobem ſtraciwſzy Zdrowie i Maiątek wraz zachorował, i w manią wpadłſzy, do Bonifratelow przez Dembickiego zawieziony umarł. Nad to oświadczyli, że w domu ich pod tę porę nikt na gorączkę nie chorował. *Widziec Teſtimonium.*

1781. Jauar: 29. odbyta Inkwizycya, za Dekretem Trybunal: w Roku terazniey ſzym 1781. Januar: 26. zapadłym, nayrzeczywiſtſze da przekonanie, że z rozkazu Koſſobuckiego przez Bramnikow był zbitym kiymi parzonemi Franciſzek Antonowicz, i od tego zbicia wraz zachorowawſzy, gdy był oddany Bonifratelom, w nieprzeciągłym czaſie umarł. *Składa ſię Liſt Obwieſzczy przez J. WW. Inkwizytorow podpiſany, weſpoł z Zakazem.*

Ma więc Trybunał z złożonych dowodow zupełne przekonanie, że Koſſobucki i Dembicki niemiłoſiernym biciem, i zabraniem całego Maiątku ſtali ſię przyczyńcami śmierci Franciſzka Antonowicza. O czym ſamiż z dalſzemi pomocnikami ſwoiemi teraz pod Wartą Trybunal: będącemi na Examinie przed Sądem Trybunalſkim zaświadczą, ktorego Antonowiczowa in inſtanti dopraſza ſię.

Teraz jeſzcze uważyć należy o bliżſzości do Juramentu, i jakie kary na kryminaliſtow ściągać ſię maią.

Co do Przyſięgi.

Gdy ani Koſſobucki, ani Dembicki i dalſi Bromnicy kryminału przez ſię dopełnionego wyprzeć niezdołaią, trzeba więc bez Juramentu winnych karać.

Lecz jesliby ſię oſkarżeni do przeſtępſtwa ſwoiego nieznali, a przez to gdyby wątpliwość jaka w dopełnieniu tego kryminału uraſtała, w takowych okolicznościach Art: 2. §. 1. i Art: 10 §. 3. Roz: 11. przy Trupie pozywaiącą ſtronę bliżſzą ſądzą być do przyſięgi. *Czytać te Prawa.*

O karaniu Kryminaliſtow.

Ktoby jakimkolwiek obyczaiem przyprawił kogo o śmierć, winien być karany na gardle ze wſzyſtkiemi ſwoiemi pomocnikami, a głowſzczyzna, wſzelkie ſzkody i nakłady prawne, maią być płacone z Imienia kryminaliſtow, tak nauczaią Art: 37. §. 1. odwołuiący ſię do Art: 1. §. 1. Art: 10. §. 3. Roz: 11. Konſtit: 1588: w Ładowſkim Fol: 54. i Konſt: 1726.

Art: zaś 39. z Roz: 11. i Konſt: pod nim 1532. nawet za ochromienie Szlachcica każą karać gardłem Mieſzczan i proſtych ludzi, a Art: 16. z Roz: 11. za zabicie Szlachcica proſtych ludzi czwiertować każe.

Aże Koſſobucki i Dembicki Mieſzczanie Wileń: JP. Franciſzka Antonowicza Szlachcica dobrze urodzonego niezwyczaynym orężem; bo biciem parzonemi kiymi przyprawili o śmierć: więc powinni być czwiertowani, a dalſi uczeſtnicy przykładnie maią być ukarani.

O Głowſzczyznie i Maiątku.

Gdy Art: 27. Kop 100. a Konſt: 1588. pod tymże Art: będąca 240. Grzywien za zabicie Szlachcica przez Szlachcica Głowſzczyzny oznacza, Konſt: zaś 1532. pod Art: 39. Roz: 11. będąca gdy ſurowiey proſtych ludzi karać dyſponuie; przeto według Konſt: 1726. z Maiątku Kryminaliſtow dla Antoniego Antonowicza Syna Franciſzka Antonowicza wedwoie ma być zapłacona Głowſzczyzna, to jeſt: 480. Grzywien, z nakazaniem zwrocenia in inſtanti Maiątku, to jeſt: Zupana, Paſa, i Czapki, oraz Pieniędzy w gotowym groſzu zabranych, i za wyſługi należnych ſub nexibus Juramentorum.

O Expenſach Prawnych.

Ponieważ Konſt: 1726. w ſprawach kryminalnych ſzkody i expenſa Delatorowi przyſądzać każe, więc dla J. Pani Antonowiczowey jako Delatorki za ſtratę czaſu, i poniesione w ſprawie tey rożne wydatki, ſprawiedliwemi Wyrokami ſwoiemi Nayjaś: Trybunał zechce przyſądzić na Maiątku kryminaliſtow ad minimum Złot: Polſkich 1000.